

ÖĞRENCİLERİN ATILGANLIK BECERİLERİNİ GELİŞTİRME

(ÖĞRETMEN SUNUMU)

KASTAMONU
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

Sınıfta Atılganlık: Öğrencilerde Sağlıklı İfade Becerilerini Geliştirme

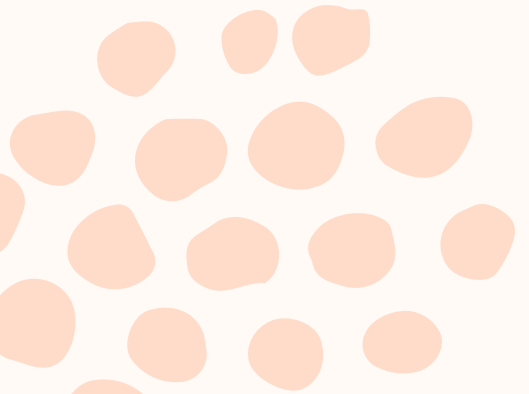

Neden Atılganlık?

Atılganlık; bireyin duygu, düşünce ve ihtiyaçlarını başkalarının haklarına zarar vermeden, açık ve saygılı bir şekilde ifade etmesidir.

Öğrenciler atılgan davranışlarla:

- Özgüven geliştirir: Kendilerine güvenen bireyler olurlar.
- Sosyal ilişkilerde başarılı olur: Akranlarıyla sağlıklı ve dengeli ilişkiler kurabilirler.
- Hakkını aramaya cesaret eder: Sessiz kalmak yerine yaşadığı problemi ifade edebilir.
- Zorbalıkla daha iyi başa çıkar: Sınır koyabilir ve kendini koruyabilir.
- Sorumluluk alır ve iş birliği yapar: Kendi rolünü fark eder ve katkı sunmaktan çekinmez.

Atılgan Davranış Nedir, Ne değildir?

Atılgan

Açık,net,saygılı
'Hayır' diyebilir
Hakkını korur

Pasif

Çekingen, sessiz
Hep 'evet' der
Kendisini ihmal eder

Saldırgan

Kaba,baskıcı
Başkasını ezer
Karşısını önemsemez

Sınıfta Atılganlığı Desteklemenin Önemi

- Öğrencinin duygu ve düşüncesini ifade edebilmesi gelişim için çok önemlidir.
- Atılganlık, öğrencilerin kendilerini değerli ve güvende hissetmelerini sağlar.
- Zorbalığa maruz kalan öğrenciler sınır koymayı öğrenerek kendilerini koruyabilir.
- Akademik başarıya olumlu katkı sağlar çünkü öğrenci soru sormaktan, katkı sunmaktan ve yanlış yapmaktan çekinmez.
- Grup çalışmaları ve iş birliğine dayalı etkinliklerde öğrenciler daha aktif ve yapıcı rol alır.
- Sınıf iklimi daha demokratik, kapsayıcı ve güvenli hale gelir.

Öğreten Olarak Neler Yapabiliriz?

Atılganlık Türlerini Tanıtın: Öğrencilere atılganlığın da iki türü olabileceğini açıklayın:

- **Saygılı Atılganlık:** Hem kendi haklarını koruyarak hem de karşısındakine saygı duyarak kendini ifade etme.
- **Saldırgan Atılganlık:** Kendi görüşünü baskıyla, karşı tarafı suçlayarak veya aşağılayarak ifade etme.

Öğreten Olarak Neler Yapabiliriz?

Karşılaştırmalı Rol Oynama Etkinliği Yapın:

- Aynı senaryoyu üç farklı şekilde canlandırın: pasif, saldırgan atılğan ve saygılı atılğan biçimlerde.
- Sınıfça hangi yaklaşımın etkili ve saygılı olduğunu birlikte değerlendirin.

İfade Biçimi Analizi:

Öğrencilere bazı örnek cümleler verin ve bunları kategorilere ayırmalarını isteyin:

- “Ben zaten senden daha zekiyim!” → saldırgan
- “Bu fikre katılmıyorum, şöyle düşünüyorum...” → saygılı atılğan
- “Bilmiyorum, ne dersiniz olur” → pasif

Öğreten Olarak Neler Yapabiliriz?

Sınıf Kurallarında Netlik:

- Saldırgan konuşma tarzlarının (alay etme, bağırma) sınıfta kabul görmediğini ama her öğrencinin fikir söyleme hakkı olduğunu vurgulayın.
- Bu çerçevede saygılı iletişimi sınıf kuralı olarak belirleyin.

Teşvik Edici Geri Bildirim:

- Saygılı atılgan davranışlar fark edildiğinde açıkça olumlu pekiştirme yapın.
- Saldırgan atılganlık gösteren öğrencileri yargılamadan, alternatif ifade yollarını modelleyin.

Etkinlik Örnekleri:

"Atılgan mı, Pasif mi, Saldırgan mı?" kart oyunu:

- Her kartta bir durum örneği yer alır (örneğin: "Grup çalışmasında fikrin dikkate alınmıyor.")
- Öğrenciler bu duruma verilen tepkiyi kartlardan seçer:
 - Atılgan: "Ben de fikrimi paylaşmak istiyorum."
 - Pasif: "Ben bir şey söylemesem daha iyi."
 - Saldırgan: "Hiçbir şey bilmiyorsunuz zaten!"
- Kartlar üç renkte olabilir: Yeşil (atılgan), Sarı (pasif), Kırmızı (saldırgan)

Etkinlik Örnekleri:

"Ne yapardın?" drama senaryoları:

- 1: Bir arkadaşın teneffüste sürekli senin sırana eşyalarını koyuyor ve sen rahatsız oluyorsun.
- 2: Derste söz almak istiyorsun ama öğretmen başka arkadaşını çağırıyor, sen yine bekliyorsun.
- 3: Grup etkinliğinde senin fikrini önemsemiyorlar ve sana görev verilmiyor.
- 4: Bir arkadaşın sana “Sen zaten hiçbir şeyi beceremezsin” diyor.
- 5: Sınıf arkadaşların seninle oyun oynamak istemediğini söylüyor.

- Her senaryoda öğrenciler önce ne yapabileceklerini grup içinde tartışır, sonra canlandırırlar.
- Ardından davranışın pasif, atılgan ya da saldırgan olup olmadığı üzerine birlikte değerlendirme yapılır.

Etkinlik Örnekleri:

"Duygu Termometresi" Etkinliği:

- Her öğrencinin bir duygu kartı ya da bir olay karşısında ne hissettiğini belirtmesi istenir.
- Sınıf tahtasına ya da büyük bir panoya 1'den 5'e kadar numaralanmış bir termometre görseli çizilir:
 - 1 = Çok sakin / huzurlu
 - 2 = Biraz gergin / tedirgin
 - 3 = Kızgın
 - 4 = Çok kızgın
 - 5 = Öfke patlaması eđiđi
- Öğrenciler yaşadıkları bir olay ya da verilen örnek senaryo karşısında termometrede kendilerini nereye koyarlardı?
- Neden oraya koyduklarını anlatmaları istenir.
- Bu etkinlik; duyguların yoğunluğunu tanımayı, onları fark etmeyi ve kontrol etmeyi öğretir.
- Ayrıca öğrencilerin kendini ifade becerilerini güçlendirir ve atılganlıkla ilişkisini kurar.

Ailelerle İşbirliği

Ev ortamı, atılganlık becerisinin gelişimi için temel bir alandır.

- **Ailelere yönelik bilgilendirme yapılabilir:** Atılganlık nedir, nasıl desteklenir, pasif ve saldırgan tutumlardan farkı nedir gibi konularda veli seminerleri düzenlenebilir.
- **Evde model olma:** Ailelerin kendi duygu ve düşüncelerini açık, net ve saygılı biçimde ifade etmeleri çocuklar için en güçlü öğrenme aracıdır.
- **Çocukların konuşmasına alan açmak:** Çocuğun duygu ve düşüncelerini bastırmadan, yargılamadan dinlemek; soru sormasına, görüş bildirmesine fırsat tanımak önemlidir.

Ailelerle İşbirliği

- **Atılgan davranışları pekiştirme:** Çocuk evde hakkını aradığında, hayır dediğinde ya da duygularını dile getirdiğinde onu azarlamak yerine, destekleyici bir tutum sergilenmelidir.
- **Ev kurallarında saygılı iletişim vurgusu:** Tıpkı sınıfta olduğu gibi, evde de fikir belirtmenin saldırganlıkla karıştırılmaması gerektiği anlatılmalıdır.
- **Aile-okul arasında ortak dil geliştirmek:** Öğrencinin atılgan davranışları hem okulda hem evde benzer şekilde değerlendirildiğinde, gelişim daha kalıcı olur.
- **İletişim kutusu uygulamaları:** Öğrenciler evde veya okulda yaşadığı bir durumu yazılı olarak paylaşmak istediklerinde bu kutuları kullanabilir; bu hem aile hem okulun geri bildirim vermesini kolaylaştırır.